

Beleidsplan Ars Aemula Naturae 2021-2024

Inhoudsopgave

	Inleiding	4
1.	Statutaire doelstelling	5
2.	Strategisch beleidskader	6
2.1	Missie	6
2.2	Visie	7
2.3	Strategische ambities en operationele doelstellingen	7
3	De academie	9
3.1	Het verankeren van de academie	11
3.2	Jeugd en academie	11
4	Tentoonstellingen	13
4.1	Jeugd en galerie	14
4.2	Zomerprogrammering	15
5	Leden en activiteiten	17
5.1.	Publieks- en ledenactiviteiten	17
5.2	Focus en ontwikkeling van publieks- en ledenactiviteiten	18
6	De collectie	19
7	Communicatie en PR	20
7.1	Doelgroepen van ARS	20
7.2	Organisatie van de communicatie	20
7.3	Interne communicatie	21
7.4	Externe communicatie	22
8	Partners	24
8.1	Ontwikkeling samenwerkingsverbanden	24
8.2	Vriendenclub	26
10.	Het gebouw	27
11	Vereniging, bestuur en organisatie	28
11.1	Bestuur	28
11.2	Medewerkers	28
11.3	Commissies	29
11.4	Vrijwilligers	29
11.5	Externe uitvoerders	29
11.2	Overleg met de gemeente Leiden en fondsen	30

Inleiding

Ars Aemula Naturae (de kunst wedijvert met de natuur) is een hedendaagse kunstenaarsvereniging in Leiden. Als voortzetting van de in 1694 door de schilders Willem van Mieris en Carel de Moor opgerichte teken- en schildersacademie is ARS in 1799 opgericht en daarmee één van de oudste verenigingen van beeldend kunstenaars in Nederland. De vereniging heeft rond de honderd professioneel werkende leden en organiseert cursussen in verschillende disciplines van de beeldende kunst. In de eigen galerie zijn er exposities van actueel werk van leden en niet-leden.

ARS is sinds 1859 gehuisvest in het pand Pieterskerkgracht 9A, een 17e-eeuws als rijksmonument aangewezen voormalig en gezichtsbepalend herenhuis in de binnenstad van Leiden. De oudste vleugel dateert van 1619. De poort naar de binnenplaats en ingang is onderdeel van een latere aanbouw uit 1689 met een gesmeed stoephek. Johannes Kneppelhout (bekend onder het pseudoniem Klikspaan) stelde het pand voor ARS beschikbaar toen de ruimte in de Rijnsburgerpoort te krap was geworden.

1 Statutaire doelstelling

De vereniging ARS richt zich in hoofdzaak op:

het promoten van de kunstenaars en hun werk in de brede zin van het woord, onder andere door:

- tentoonstellingen en beheer van de galerie;
- het behartigen van de belangen van de leden, onder andere door overleg met de gemeente;
- het verschaffen en beheren van de infrastructuur die voor de beroepsuitoefening van de kunstenaar belangrijk is, met name de instandhouding van het pand en de daar aanwezige faciliteiten aan de Pieterskerkgracht;
- het in standhouden van de academie door een kwalitatief goed aanbod van cursussen en workshops.

2 Strategisch beleidskader

Het strategisch beleidskader voor dit plan wordt gevormd door:

- Landelijke, provinciale en lokale trends en ontwikkelingen in kunst en kunstbeleid (verankeren, verbinden, participeren en innoveren)
- Beleidsplannen en jaarverslagen (Ars Aemula Naturae uit de periode 2016-2020)¹
- De geplande wijziging van het gemeentelijk subsidiebeleid. De gemeente Leiden overweegt in de toekomst een ander subsidiesysteem in te voeren. Om recht op subsidie te houden, moet daarop ingespeeld worden.
- Resultaten van de raadpleging van de leden in 2019.

2.1 Missie

ARS wil de kwaliteit van de actuele beeldende kunst in Leiden e.o. bevorderen door een ontmoetingsplaats te zijn voor beeldend kunstenaars en hun publiek, discussies te organiseren, kwaliteit uit te dragen en te tonen en de beste professionele cursussen te verzorgen.

Dit doen we door:

- het verenigen van beeldend kunstenaars teneinde uitingen van beeldende kunst en de maatschappelijke waardering daarvoor in Leiden en omgeving te bevorderen;
- beeldend kunstenaars de gelegenheid te bieden zich verder te bekwamen in hun vak;
- Het aanbieden van cursussen in verschillende beeldende kunst disciplines;
- de verspreiding van kennis van de beeldende kunst in Leiden en omgeving te bevorderen door middel van onder meer (maar niet beperkt tot) het (doen) organiseren van tentoonstellingen van leden en niet-leden
- het bevorderen van de instandhouding van het pand Pieterskerkgracht 9A te Leiden en het behouden van dit pand voor de uitoefening van de voornoemde doelstelling en activiteiten van de vereniging.

¹ In 2019 zijn we gestart met de samenstelling van een nieuw meerjarenbeleidplan. Door een kleine commissie is een enquête onder de leden gehouden en heeft een presentatie daarvan aan de leden plaatsgevonden. In het najaar van 2019 is het proces tijdelijk stilgezet omdat we de nieuw aan te trekken voorzitter niet wilden binden aan een compleet uitgedacht beleidsplan. We zijn inmiddels twee jaar verder. Het budgettaire kader is sterk veranderd, er zijn nieuwe bestuursleden bijgekomen en werd het tijd om het plan gaan voltooien en naar buiten brengen. Dit heeft geresulteerd in het onderhavige meerjarenbeleidplan 2021-2024.

2.2 Visie

ARS wil een inspirerend en innovatief kunstklimaat ontwikkelen en verankeren in de stad. Het doet dit door kunstenaars een podium te bieden en samen met kunstenaars en samenwerkingspartners exposities, projecten en cursussen te organiseren. Hierdoor voegt ARS artistieke beleving aan de stad toe.

Ter ondersteuning van de missie en visie heeft ARS voor de periode 2021-2024 de volgende strategische ambities en operationele doelstellingen geformuleerd.

2.3 Strategische ambities en operationele doelstellingen

ARS richt haar pijlen in de komende beleidsperiode op het zijn van een gewaardeerde vereniging voor onze leden, cursisten, en bezoekers, waar ze zich thuis voelen en graag terug willen komen.

Dit willen we realiseren door onder meer:

- een afwisselend programma aan te bieden met cursussen, tentoonstellingen en activiteiten die laten kennis maken met beeldende kunst en die tot ontmoeting en debat leiden en het verspreiden van kennis;
- het vergroten van de inzet bij en betrokkenheid van de leden bij de diverse activiteiten door hen te vragen actief mee te denken en mee te werken aan de ontwikkeling en uitvoering van oude en nieuwe activiteiten;

- het nog meer toegankelijk maken en stimuleren van beeldende kunst in Leiden e.o. door communicatie en PR tot integraal onderdeel van alle activiteiten te maken;
- het aangaan van betekenisvolle allianties met instellingen, bedrijven, musea en scholen, door bv. aan te haken bij stads breed gedragen thema's en waar mogelijk concrete samenwerking op te zoeken;
- een betere herkenbaarheid in de stad door onder meer ludieke acties en betere bewegwijzering in de stad;
- het verder professionaliseren van de organisatie door onder meer het afronden van de invoering en actueel houden van alle bedrijfsmatige processen en het verbreden van de financiële basis: eigen middelen, subsidie, sponsors en donaties;
- het beter verankeren van de academie in de organisatie en het beleid van Ars, door:
 - de instelling van een Academie commissie ter verdere ontwikkeling en vormgeving van een verdiepend en actueel beleid, waarin naast de portefeuillehouder, een cursist en een docent ten minste ook twee leden van de vereniging zitting hebben;
 - het werven van docenten primair uit het ledenbestand van de vereniging, dan wel van docenten te verlangen dat zij lid worden van de vereniging;
 - de academie te laten steunen op een solide budgettering vanuit de vereniging om de activiteiten op een voor cursisten aantrekkelijk en inhoudelijk kwalitatief hoog niveau te kunnen houden.

3. De Academie

Het aanbod in de afgelopen beleidsperiode bestond gemiddeld uit 36 cursussen variërend van 1 tot 30 bijeenkomsten.

Doelgroep is de amateur- en beroepskunstenaar met interesse in de beeldende kunst. Het grootste deel van de cursisten is afkomstig uit Leiden en daarnaast komen er ook cursisten uit de omliggende gemeenten.

Het cursusaanbod was in 2020 iets kleiner vanwege Corona. Verwacht wordt dat in de Post-Coronatijd het aanbod weer zal stijgen. Het docententeam bestaat uit 20 kunstenaars, die garant staan voor kwalitatief goede cursussen.

Gemiddeld volgen zo'n 370 cursisten een cursus bij ARS. De leeftijd varieert van 15 tot 80 jaar. Het aantal cursisten vertoont jaarlijks een vrij stabiel beeld.

Het bestuur is trots op de Academie en wil prioriteit geven aan een professioneel beheer daarvan. De tarieven voor de cursussen behoren nu tot de laagste in de regio en zullen gefaseerd worden verhoogd.

ARS neemt met het cursusaanbod in Leiden nog steeds een unieke positie in. Het aanbod onderscheidt zich door kwaliteit en inhoud. Wel is het cursistenbestand aan het vergrijzen. ARS heeft zich de afgelopen jaren vooral gericht op het aanbod voor volwassenen vanaf 15 jaar. Voor de komende tijd zal ARS zich ook meer gaan richten op een nieuw uniek aanbod voor kinderen en jongeren. ARS wil het cursusaanbod graag uitbreiden met cursussen voor jongeren, op basis van doorlopende leerlijn en door het aanbieden van kennismakingscursussen in aansluiting bij ckv. Eén en ander hangt af van de gemeente, die een gevarieerd kunst- en cultuuraanbod voor jongeren wil stimuleren. De gesprekken hierover zijn gaande.

3.1 Het verankeren van de Academie

De academie is een integraal en onvervreemdbaar onderdeel van ARS. "Ars Aemula Naturae" was de naam die werd gegeven aan de in 1799 heropgerichte Leidse Tekenacademie uit 1694, die in de loop van de 18^e eeuw in verval was geraakt. Het huidige ARS is voortgekomen uit samenwerking en uiteindelijk in 1945 het samengaan van die academie met de bijna honderd jaar jongere vereniging "De Kunst om de Kunst".

De academie is samen met de galerie veruit de belangrijkste gebruiker van het verenigingsgebouw. Docenten van de academie worden vooral geworven uit de leden van de vereniging en het is geen uitzondering dat cursisten na ballotage als lid van de vereniging worden aangenomen. Het huidige aanbod van cursussen in verschillende kunstdisciplines is door de inkomsten die daaruit worden gegenereerd tot bestaansvoorwaarde van ARS uitgegroeid. Aan dat cursusaanbod, en daarmee aan de academie, ontleent ARS ook voor een belangrijk deel haar naamsbekendheid.

Vanuit de betekenis van de academie voor de vereniging is het niet alleen van belang om ieder cursusseizoen voldoende cursisten te kunnen werven, maar ook om deze te kunnen behouden. Dat lukt door de hoge kwaliteit van de aangeboden cursussen, maar laat onverlet de noodzaak om de ruimten waarin cursussen worden gegeven daarvoor optimaal in te richten en te onderhouden.

Voor de teken- en schildercursussen dient ieder daartoe gebruikt leslokaal te zijn uitgerust met een aantal schildersezels gelijk aan het maximum aantal cursisten dat in dat lokaal kan werken. Voor iedere schildersezels dient ook een tafeltje aanwezig te zijn waarop materialen die bij het tekenen en schilderen worden gebruikt kunnen worden neergezet. Daar is op dit moment onvoldoende van aanwezig. Naast de schildersezels dienen in de lokalen ook een aantal opvouwbare tekentafels te zijn, die zittend kunnen worden gebruikt. Daarvan zijn er thans ook onvoldoende. Op dit moment heeft de academie veel schildersezels, die door jarenlang gebruik sterk in kwaliteit achteruit zijn gegaan. Die schildersezels zullen moeten worden vervangen en daarin zal moeten worden geïnvesteerd. Investerings zijn daarnaast nodig in verlichting (losse armaturen om modellen en stilleven te belichten) en andere uiteenlopende zaken zoals stoelen, krukjes, podia en materialen om te tekenen of te schilderen ob- en subjecten 'aan te kleden'. Ook is nodig dat de opslagmogelijkheden voor werken in uitvoering worden verruimd, zoals rekken waarin natte schilderijen kunnen worden bewaard.

Verlichting is ook aan verbetering toe in het boetseerlokaal, waar ook met modellen wordt gewerkt. De huidige scherm-lampen voldoen niet en dienen te worden vervangen door lampen met een hogere lichtopbrengst (bouwlampen). Verder is in dat lokaal behoefte aan een extra draaiplateau en ook aan voldoende opslagmogelijkheden voor werk in uitvoering van cursisten. Nu staat werk in verschillende stadia van voltooiing noodgedwongen door elkaar. Dat het boetseerlokaal ook wordt gebruikt voor schilderlessen brengt het nadeel mee dat er naast boetseermaterialen ook schildersezels zijn opgesteld, waar eigenlijk geen ruimte voor is.

Op de grafiekkelder is behoefte aan vervanging van de wastafel door een grotere roestvrij stalen bak.

Het structurele, administratieve en publicitaire werk voor de academie werd te zwaar voor een vrijwilliger en is daarom in 2020 voor een groot deel overgedragen aan een betaalde medewerker.

Het is onmogelijk om de faciliteiten op korte termijn te verbeteren. Er zal daarom een plan komen om deze te faseren.

3.2. Jeugd en Academie

Talentedklas

In overleg met en op verzoek van de docenten van de VO-scholen in Leiden heeft ARS een Talentedklas opgezet voor talentvolle leerlingen van de VO-scholen. De Talentedklas is een buitenschools verdiepingsproces voor leerlingen met talent voor beeldende kunst. De docenten wilden deze talentvolle leerlingen graag een extra duwtje in de goede richting geven en heeft daartoe in 2016 ARS benaderd.

De Talentedklas is gestart in het najaar 2017 en blijkt een succes te zijn. Inmiddels zijn de voorbereidingen in volle gang voor de seizoenen oktober – mei 2021-2022 en 2022-2023.

De Talentedklas valt op verzoek van docenten uiteen in twee groepen:

Onderbouwgroep klas 2 en 3

Bovenbouwgroep klas 4 en 5

De klas duurt minimaal 1 schooljaar en binnen dit schooljaar zijn er 15 bijeenkomsten binnen de muren van ARS (intern) en 5 extern. Een bijeenkomst duurt 4 uur en wordt begeleid door 1 docent van ARS. De cursisten hebben een eigen tutor waarmee afspraken kunnen worden gemaakt.

Nieuwe plannen zijn in ontwikkeling voor uitbreiding van het aanbod voor de jeugd in de leeftijd van de bovenbouw van het basisonderwijs en het voortgezet onderwijs. Zowel voor kennismakingscursussen als voor verdiepingscursussen, die te zien zijn als een lichte versie van de talentenklas.

4. Tentoonstellingen

De tentoonstellingscommissie organiseert ieder jaar ongeveer 14 tot 16 tentoonstellingen, solo-exposities van leden en een enkel niet-lid, dubbelexposities van leden, gezamenlijke ledententoonstellingen en thematentoonstellingen. Het aantal leden dat deelneemt aan de gezamenlijke tentoonstellingen blijft door de jaren heen stabiel, tussen de 50 en 60. Verder zijn er ieder jaar twee of drie thematentoonstellingen, op initiatief van ARS-leden die samen met anderen rond een thema een expositie organiseren, of op initiatief van de tentoonstellingscommissie. De belangstelling om mee te doen aan thematentoonstellingen is altijd groot. Tot slot organiseert de tentoonstellingscommissie ieder jaar met nieuwjaar een tentoonstelling met werk van de nieuwe leden van het voorgaande jaar.

De bezoekersaantallen per jaar lopen uiteen en variëren tussen de drie- en vierduizend. Belangstelling is sterk afhankelijk van het soort expositie en de bekendheid van de exposant. Er is een sterke vaste groep bezoekers. De verkopen van werk van ARS-leden tijdens tentoonstellingen vertonen de laatste jaren een stijgende lijn.

In de komende periode willen we een groter bezoekerspubliek bereiken, in aantal en ook in nieuwe bezoekers. Daartoe zal de tentoonstellingcommissie samen met de publiciteitscommissie zoeken naar nieuwe publiciteitsmogelijkheden.

Vanwege de belangstelling van leden om deel te nemen aan thematentoonstellingen zal in de komende beleidsperiode extra aandacht worden besteed aan de programmering hiervan, indien mogelijk en financieel haalbaar. Op dit moment is er een financiële belemmering om meer thematentoonstellingen te organiseren, wat strijdig is aan de ambitie om tegemoet te komen aan de wens van de leden en aan de wens om nieuw publiek te trekken met aansprekende tentoonstellingen. Daarom zal gekeken worden naar een manier om dergelijke tentoonstellingen voor de vereniging op zijn minst kostendekkend te maken.

De tentoonstellingscommissie vindt dat meer leden betrokken kunnen worden bij het bedenken van thema's voor tentoonstellingen. Daarvoor wil de commissie activiteiten organiseren die het aantrekkelijk maken voor leden om actief mee te denken, zoals gemeenschappelijke maaltijden (al dan niet gekoppeld aan een lopende tentoonstelling), lezingen, objecten waarop beeldend gereageerd kan worden en dergelijke. Tentoonstellingen als 'Dierbaar' en 'Vroeg Werk' zijn een succes geweest, dus hieraan zal een soortgelijk vervolg gegeven worden.

Ook de ambitie om verdere allianties met andere kunstenaarsverenigingen aan te gaan biedt hiertoe aanknopingspunten. Evenals het vragen van gastconservatoren om thematentoonstellingen te organiseren.

Begin 2019 werd bekend dat de aangrenzende gymzaal (eigendom van de gemeente Leiden) op termijn verkocht zal worden. Daarop is een plan geopperd of ARS deze gymzaal samen met andere organisaties zou kunnen aankopen of huren voor het tentoonstellen van groot werk en meer in het algemeen actuele kunst en nieuwe kunstvormen. Op dit moment is dat niet haalbaar, maar we blijven rond het afstoten van de gymzaal volgen.

4.1. Jeugd en Galerie

YoungstARS

YoungstARS is een samenwerkingsproject van ARS met de scholen voor VO in Leiden. In 2019 werd YoungstARS voor de vierde keer gehouden. Zeven scholen namen deel en het werk van de scholieren werd in het 17e-eeuws rijksmonument waarin ARS is gehuisvest, tentoongesteld. Het aantal bezoekers bedroeg ongeveer 800.

In 2020 is YoungstARS helaas afgeblazen. Door sluiting van de scholen door de COVID19 pandemie kon het project geen doorgang vinden. In 2021 komt YoungstARS terug met de vijfde editie.

Doelen YoungstARS

Doel van YoungstARS is een expositie te organiseren met werk van eindexamenleerlingen van het VO in Leiden. De expositie levert een bijdrage aan de talentontwikkeling en stimuleert de aandacht voor de beeldende kunst op school voor leerlingen en hun ouders. Met deze tentoonstelling wil ARS ook de beeldende kunst als eindexamenvak in het VO opwaarderen. Daarmee geven we niet alleen een goede invulling aan onze missie, maar dragen we ook actief bij aan de interesse van jongeren in kunstbeoefening en in de waardering van kunstuitingen.

Bovendien draagt het exposeren van eigen werk - in een beeldbepalend gebouw in de binnenstad van Leiden - bij aan de *empowerment* van leerlingen.

Een belangrijk aandachtspunt voor een succesvolle voortgang van YoungstARS is tijd, energie en coördinatie. Docenten zijn overbelast en hebben weinig tijd om zich met zaken buiten het lesrooster bezig te houden. Daarom heeft ARS in het projectplan de opzet van YoungstARS enigszins aangepast, door in de uitvoering en coördinatie meer regie bij haarzelf te leggen.

4.2 Zomerprogrammering

Sinds 2018 organiseert ARS, op initiatief van een van de leden, in de zomer de beeldtentoonstelling met de naam BLOK op de binnenplaats van ARS. Na drie edities concluderen wij dat deze tentoonstelling een succes is. De zomeropening trekt een voor ARS nieuw publiek. Gedurende dit project kwamen ca. 1500 bezoekers de tentoonstelling bekijken. Bij deze expositie worden nu ook nieuwe workshops gegeven, waarvoor in deze beginperiode nog wisselend belangstelling was. Het onder de aandacht brengen van workshops heeft daarom nadere uitwerking nodig. Het structureel aanbieden van een zomer-expositie, inclusief workshops, zal worden gecontinueerd.

5. Leden en activiteiten

Op 31 december 2020 telde ARS 99 leden. Wat de nieuwe leden betreft: de meeste belangstellenden melden zichzelf aan voor de Toelatingsprocedure. Daarnaast worden kunstenaars actief benaderd door de leden van ARS of door de toelatingscommissie. Kunstenaars uit de nieuwe lichter nemen deel aan groepstentoonstellingen, intervisiegroepen (discours) en commissies. De toelatingscommissie bestaat uit negen leden. Er is veel animo voor deelname aan de commissie. Het streven is hierin alle disciplines vertegenwoordigd te hebben. In voorkomende gevallen kan de commissie zich laten bijstaan door deskundige adviseurs van buiten.

5.1 Publieks- en ledenactiviteiten

De publieks- en ledenactiviteiten hebben een belangrijke toegevoegde waarde: ze versterken niet alleen de aandacht voor de inhoud van tentoonstellingen en cursussen, maar ze trekken ook extra bezoekers, versterken de samenwerking met leden en hebben een positieve uitwerking op het imago van ARS.

ARS krijgt geen structurele gemeentelijke subsidie voor leden- en publieksactiviteiten. De kosten hiervan worden gedekt uit de contributie van de leden. Er zal daarom creatief moeten worden nagedacht hoe ARS op een eenvoudige manier een laagdrempelig dynamisch programma kan realiseren. Tot de inmiddels traditie geworden activiteiten van ARS voor haar leden behoort de uitreiking van de tweejaarlijkse ARS-prijs, waarbij een vakkundige externe jury de winnaar van de ledententoonstelling in september bekend maakt. De prijs bestaat uit een geldbedrag van € 1.000,- en een driedimensionaal object ontworpen door Koen de Vries. Het beeld, in brons gegoten, verwijst naar een meervoudige kus en wil op deze wijze waardering voor de kunstenaar in het algemeen en de laureaat in het bijzonder uitdrukken.

Vanwege financiële tekorten kon de ARS-prijs in 2020 niet uitgereikt worden. In plaats daarvan is een publieksprijs, in de vorm van een ets die gratis door een van de leden beschikbaar is gesteld, uitgereikt. Het publiek kon daartoe een (gemotiveerde) stem uitbrengen. Verrassend veel bezoekers maakten gebruik van hun stem, met als bijzondere bijkomstigheid dat de keuze tot onderlinge discussies tijdens de tentoonstelling leidde. De publieksprijs zal daarom blijven.

Ook de deelname aan evenementen, zoals de Kunstroute en de Open Monumentendag behoort tot de standaard ARS-activiteiten ten behoeve van haar leden en het publiek. Deelname aan beide evenementen leveren een indrukwekkend aantal bezoekers op, namelijk tussen 2.000 en 2.500.

5.2 Focus en ontwikkeling publieks- en ledenactiviteiten

ARS heeft zich de afgelopen periode vooral gefocust op de interne organisatie en het verbeteren daarvan. Het organiseren van activiteiten voor individuele bezoekers en leden krijgt in deze beleidsperiode extra aandacht. Activiteiten zullen integraal onderdeel blijven uitmaken van het beleid waarbij getracht zal worden om het aanbod aan activiteiten te intensiveren.

Gedacht wordt aan:

- een kunstenaar of curator uitnodigen voor een lezing of een thematentoonstelling;
- intensivering workshops;
- excursies;
- kunstgeschiedenislessen;
- het wederom aanbieden van borrels (laatste vrijdag van de maand);
- openingen van tentoonstellingen op vrijdagen;
- het wederom organiseren van discoursbijeenkomsten;
- het aanbieden van 'prent van de maand' (webshop);
- Ludieke acties: zoals 'slapen bij een kunstwerk', of interventies met miniatuurkunstwerken in de stad.
- Elke kunstenaar levert een goede foto van recent werk, centraal vormgeven bij ARS. Ieder laat van deze foto 100 briefkaarten drukken bij Ars. 35 voor eigen gebruik en 65 voor Ars voor de verkoop.

Per activiteit zal een kleine commissie worden ingesteld, waarbij leden (zich kunnen opgeven).

6. De collectie

ARS heeft drie eigen collecties die in het verleden zijn opgebouwd door schenkingen en aankopen. ARS heeft een commissie Historie ARS die bezig is haar geschiedenis opnieuw in kaart te brengen waaronder ook de inzet om de eigen collecties toegankelijk te maken voor het publiek zonder daarmee een museum te worden. Het gaat om de volgende collectie:

- Ongeveer 80 gipsen beelden en beeldjes van verschillende herkomst. Deze worden nu beschreven en gefotografeerd. Een van de beelden is in het verslagjaar uitgeleend aan het Louis Couperus Museum in Den Haag voor de tentoonstelling Louis Couperus en de beeldhouwkunst.
- Een collectie van bijna 310 prenten in bruikleen ondergebracht bij het Prentenkabinet van de Universiteit Leiden.
- Een veertigtal kunstwerken bestaande uit schilderijen (Cornet), terracotta's en stalen.

In 2019 is in de Lakenhal een behangstaal (velouté) gerestaureerd die door ARS in bruikleen is gegeven aan de Lakenhal. Deze is in de vaste collectie van de Lakenhal opgenomen.

ARS werkt er aan deze eigen collectie via de website te ontsluiten voor het grote publiek. De commissie Historie Ars zet zich in om dit voor elkaar te krijgen. Daarover wordt nu overlegd met Prentenkabinet en Lakenhal.

7 Communicatie en PR

Potentiële bezoekers moeten op de hoogte worden gebracht van het aanbod van ARS en worden verleid om hier gebruik van te maken. Er is een voortdurende stroom van publiciteit en activiteiten nodig om de aandacht te vestigen en gevestigd te houden op ARS. In de komende tijd zal veel aandacht uitgaan naar het vergroten van de naamsbekendheid van ARS, zowel lokaal als regionaal.

7.1 Doelgroepen van ARS

ARS is bedoeld voor professionele kunstenaars, kunstliefhebbers, mensen die als amateur zelf kunst maken, belangstellende kunstkopers, Vrienden van ARS, en mensen die op zoek zijn naar cursussen of al bij ARS cursussen volgen. We geven in de komende periode prioriteit aan uitbreiding van activiteiten gericht op jongeren tot en met 18 jaar. En we willen in de komende periode meer bewust nadenken over de behoeften van deze doelgroepen en over de manier waarop wij ze het beste kunnen bereiken.

7.2 Organisatie van de communicatie

ARS heeft een zeer beperkt communicatiebudget om in Leiden effectief publiciteit te geven aan de activiteiten, te weten ruimte voor beeldende kunst en activiteiten, exposities en cursussen. Dit betekent dat de vereniging zeer inventief moet zijn bij het verkrijgen van vrije publiciteit en het tegen lage kosten inkopen van reclameruimte. In de aansturing van ARS en de opzet/thematiek van nieuwe tentoonstellingen, cursussen en andere programmering is het belangrijk voortdurend een sterke oriëntatie op PR in te bouwen.

Voor alle tentoonstellingen worden persberichten opgesteld en uitnodigingen ontworpen en gedrukt en naar maand-, week- en dagbladen, lokale radio- en tv-zenders en web redacties in de culturele sector gestuurd. Voor cursussen gebeurt dit nog niet. Dit gaan we wel realiseren.

Het Ars Bulletin wordt drie keer per jaar uitgegeven in een oplage van 400. Het Bulletin is bestemd voor iedere geïnteresseerde in hedendaagse kunst en in ARS.

Er bestaat een PR- commissie, waarvan een bestuurslid de voorzitter is. Deze commissie zal zich in de komende beleidsperiode actief bezighouden met:

- verbeteren van de interne communicatie;

- verkrijgen vrije publiciteit bij media, te weten Leids dagblad, Leids Nieuwsblad, Leven, regionale radio, TV, websites;
- opzetten van promoties met organisaties in de stad; Citymarketing, VVV, Centrummanagement, Cultuurfonds, BV Leiden;
- het actief voeden van de eigen website en sociale media;
- publicitaire ondersteuning voor acties richting jonge Leidenaren, het onderwijs;
- het opzetten van een PR- en communicatieplan.

In de hiernavolgende paragrafen wordt dieper ingegaan op mogelijke acties om bovenstaande actiepunten in te vullen.

7.3 Interne communicatie

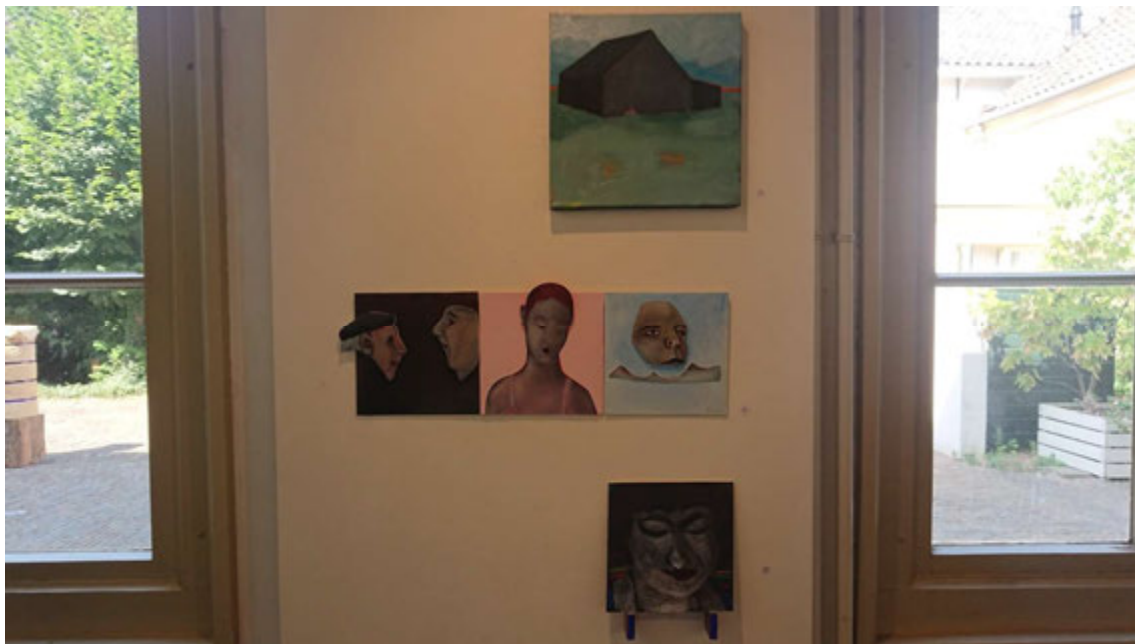
Voor het verbeteren van de interne communicatie is de maandelijkse digitale ledenbrief vernieuwd in de vormgeving en van extra inhoud voorzien. Onder meer door de rubriek 'Voor en Door' toe te voegen en oproepen te plaatsen voor een gezamenlijk bezoek aan een museum/expositie.

Verder zal er een ideeën-DAAD-bord in de ontmoetingsruimte worden opgehangen, waarop leden die een steentje willen bijdragen aan de inhoud en uitvoering van een activiteit zich kunnen inschrijven of zelf ideeën kunnen aandragen.

De website moet actiever benut worden en nieuwsgierigheid opwekken.

Een centsprenten, dagdoeken, schetsen, uitnodigingen tot gesprek over een idee.

Online exposities, al of niet noodzakelijk vanwege corona, moeten worden aangegaan.

7.4 Externe communicatie

Het meer toegankelijk maken van de website is een prioriteit. De PR- commissie gaat overleg voeren met de huidige webbouwer, die de website kan updaten en eventueel van meer functies voorzien. Het is belangrijk dat deze website zodanig gebruiksvriendelijk is dat de content door eigen ARS medewerkers kan worden gevuld. Momenteel wordt dit door een aantal mensen binnen de PR-Commissie gedaan. Deze zullen tijdig en regelmatig de website aanpassen.

Voor de externe communicatie zal qua middelen worden ingezet op een maximaal doelgroep bereik via vrije publiciteit, zowel lokaal als regionaal, gekoppeld aan een grote zichtbaarheid op straat en openbare gelegenheden middels bijvoorbeeld buitenreclame tegen publiek tarief plus promotionele acties met collega culturele instellingen. Mogelijk ook zou de ARS website gekoppeld kunnen worden aan andere websites, als eerste op die van de aangesloten kunstenaars.

Ook kunnen er Guerrilla acties Prik acties worden ontplooid. Bijvoorbeeld miniatuur kunstwerkjes plaatsen in de stad om de inwoners te verrassen en nieuwsgierig te maken naar wat ARS te bieden heeft. Ook het ontwikkelen van promotieartikelen met het ARS Logo behoort tot de mogelijkheden.

Daarnaast lijkt het interessant om ofwel lid te worden van City Marketing, VVV Leiden marketing Centrummanagement ofwel Cultuurfonds Leiden en BV Leiden. De komende periode zullen we uitzoeken op welke wijze we ons netwerk kunnen verbreden en anderzijds aan kunnen sluiten bij de bewegwijzering van culturele instellingen in de stad. We zoeken adverteerders, sponsors, opdrachtgevers, kopers en Vrienden van ARS.

De PR-commissie zoekt nog een videomaker die op afroep kan helpen met activiteiten op de website en eventueel met een lichtkrant aan de straatzijde voor het raam. Verder wil de commissie een fotoarchief maken van hedendaagse foto's op, om en binnen ARS met afbeeldingen die we mogen gebruiken in drukwerk met toestemming van de makers en de personen die er op staan.

8 Partners

Voor culturele instellingen is het aangaan van samenwerkingsverbanden met musea, kunstenaars, culturele instellingen en/of educatieve en maatschappelijke organisaties en ondernemers interessant. Dat geldt ook voor ARS.

Zo werkt ARS al samen met partners binnen en buiten de stad. Dat doen we bij exposities, bijvoorbeeld met de werkgroep KIS van de Vrienden van het Singelpark, participeren we in de Kunstroute, Open Monumentendag, Rembrandtfestival, en werken we samen met scholen en musea voor kunsteducatieve activiteiten voor jongeren tot en met 18 jaar.

Het aangaan van partnerships zal in de komende beleidsperiode dan ook worden geconsolideerd en waar mogelijk verder worden ontwikkeld en uitgebreid.

We gaan ook zorgen dat ons Logo vaker en beter gevoerd wordt.

8.1 Ontwikkeling samenwerkingsverbanden

De gemeente heeft aangekondigd de cultuur-educatieve activiteiten op een andere manier te willen stimuleren. Met andere organisaties in de stad zullen we bekijken welke bijdrage ARS hieraan kan leveren. Verder zal in de komende periode wederom onderzocht worden of er in het tentoonstellingsbeleid exposities met andere kunstenaarsverenigingen aangegaan kunnen worden. Misschien wel in de vorm van deeltentoonstellingen rond hetzelfde thema of reizende tentoonstellingen van de ene naar de andere kunstenaarsvereniging.

Daarnaast is het goed om elk jaar te bekijken of de stedelijke thema's een kans bieden om ARS inhoudelijk en promotioneel op de kaart te zetten. Dat is al eerder gebeurd met het Rembrandtjaar en met De Stijl. In 2022 is Leiden the European City of Science, een belangwekkend thema met een internationale zeggingskracht.

8.2 Vriendenclub

ARS wil blijvend bezoekers kunnen verwelkomen en haar leden bedienen. Lokaal draagvlak is belangrijk. ARS zoekt ondersteuning van zowel particulieren als ondernemers die de vereniging een positief hart toedragen, dit breed willen uitdragen en ARS financieel of anderszins willen ondersteunen. In ruil daarvoor kunnen de vrienden gebruik maken van de vele faciliteiten die het gebouw en de organisatie bieden, kunstaankopen op het atelier, cursussen en vergaderarrangementen. Het is aan te bevelen om binnen het Vriendenbestand een of twee actieve leden/begunstigers te vragen om de Vriendenclub verder uit te breiden. Beleid hierop zal in 2021 zijn beslag krijgen.

Doelstelling van de Vrienden van ARS is het genereren van gelden om ook in de toekomst de werkmogelijkheden en nieuwere apparatuur voor de leden/kunstenaars te kunnen garanderen en projecten te kunnen ondersteunen. Maar ook het vergroten van ons netwerk kan bij de Vrienden uitgezet worden. We willen met de Vrienden in gesprek om de mogelijkheden te bekijken. Te denken valt bijvoorbeeld aan een aanbevelingscommissie en/of raad van toezicht bij het aanvragen van grotere fondsen. De werving van vrienden heeft geresulteerd in een respectabel aantal van 58 betalende vrienden tot op heden, een bedrag van ruim € 2.000 euro per jaar. Doelstelling is het aantal donateurs eind 2022 te brengen op 100, eind 2024 op 200.

9. Het Gebouw

Ons pand aan de Pieterskerkgracht 9 is een uniek gebouw met een lange historie. Ontstaan uit de bouw van een woonhuis omstreeks 1620 en uitgebreid en aangepast in de jaren die volgden. Het beheer en onderhoud zal met omzichtigheid en zorgvuldigheid moeten worden uitgevoerd. In de afgelopen beleidsperiode is er het nodige gebeurd aan onderhoud, restauratie en verbetering van gebouw en faciliteiten. De taken ten behoeve van onderhoud verlopen met steeds meer structuur. Wat door vrijwilligers kan worden gedaan, wordt in principe door hen opgepakt; werkzaamheden die een specifieke vakkundigheid vragen worden uitgevoerd door vakmensen.

Hoogtepunten:

Met de restauraties van het unieke cassettenplafond uit 1653 in de Saeghmolenkamer en van de Hollands classicistische kastenwand op de eerste verdieping zijn deze onderdelen weer in hun oude luister hersteld. Tegelijkertijd is de verlichting in de Saeghmolenkamer van het plafond gehaald en op de wanden geplaatst.

Er zijn plannen gemaakt en uitgevoerd om de Talentenklas een eigen plek te geven op de tweede verdieping. Zo krijgt de creativiteit van kunstenaars in de dop meer ruimte bij ARS en wordt de continuïteit van dit mooie initiatief gewaarborgd.

Het overleg met de gemeente Leiden over het huurcontract en de gewenste verbeteringen aan het gebouw is weer voorzichtig opgestart. De gesprekken met het College van B&W en met de medewerkers van de afdeling Vastgoed van de gemeente zijn in gang gezet.

Er zal een meerjarenplan worden opgesteld om de bouwkundige en facilitaire knelpunten op te lossen met de daarbij passende financiering. Daarbij zal onder meer aandacht worden besteed aan duurzaamheid, energiebesparing, de toegankelijkheid, de toiletten, de lichttoetreding, de ventilatie en de verlichting.

Ook de stalling van de fietsen op de binnenplaats zal aandacht krijgen.

Verschillende groepen cursisten hebben in de afgelopen periode weer gebruik gemaakt van de mogelijkheid zelfstandig te werken op ARS. Elke vrijdagochtend was er een grafiekgroep met en een schildersgroep zelfstandig aan het werk. Ook was er aan het begin van de zomervakantie mogelijkheid voor cursisten om nog even door te gaan. Van die mogelijkheid is gretig gebruik gemaakt. Onze inzet is erop gericht de verhuur verder te ontwikkelen. Ook hiertoe zal een gedetailleerd plan moeten worden opgesteld.

10. Vereniging, bestuur en organisatie

In de periode 2015-2020 heeft het bestuur de interne processen van de organisatie van ARS herijkt en aangepast aan de eisen van deze tijd. Het financiële regime is daarbij strakker en inzichtelijker geworden en er is een nieuw systeem ontwikkeld voor de financiële administratie. Verder zijn de eisen van de privacywet doorgevoerd, er zijn regelingen voor modellen en vrijwillige medewerkers gemaakt, de horecafunctie is beter georganiseerd, het beheer van het gebouw is verbeterd en de toelating van nieuwe leden is gebonden aan heldere criteria. Er is een bureaumanager aangesteld om de dagelijkse werkzaamheden uit te voeren en de bereikbaarheid van ARS te vergroten, en elk bestuurslid heeft een eigen portefeuille gekregen. Sinds 2018 heeft de vereniging de ANBI status.

Het bestuur wil de komende periode meer focus leggen op beleidsontwikkeling, de instandhouding van de organisatie na de dip in de coronaperiode, verbeteringen aan het gebouw, activiteiten voor leden en de relatie met subsidiegevers en andere betrokkenen bij ARS. Daarnaast blijven we met zorg aandacht geven aan tentoonstellingen en academie en externe activiteiten.

10.1 Bestuur

ARS heeft een bestuur bestaande uit zeven personen. Per 1 januari 2021 bestond het bestuur uit: Conny Broeyer als voorzitter, Peter Schoof secretaris en waarnemend penningmeester, Kiem Tjan als beoogd penningmeester, Hilde van Dijk met portefeuille tentoonstellingen, Paul Minnebo met portefeuille academie, Bert Kienjet met portefeuille ledenactiviteiten en waarnemend portefeuille gebouw, Janine Melai met portefeuille communicatie en PR.

Elk bestuurslid heeft een eigen portefeuille en is verantwoordelijk voor de voorbereiding en uitvoering van het afgesproken beleid. De uitvoerende taken zullen de komende periode steeds meer worden gedelegeerd aan vrijwilligers. Daar waar specifieke expertise nodig is, waarvoor geen vrijwilligers te vinden zijn, zal uitbesteding plaatsvinden.

10.2 Medewerkers

In 2021 heeft ARS een bureaumanager in dienst voor 32 uur per week, alsmede twee barmedewerkers die maandelijks een veertigtal uren werkzaam zijn.

10.3 Commissies

Voor het ontwikkelen en uitvoeren van alle noodzakelijke werkzaamheden is een vereniging aangewezen op haar leden en vrijwilligers van buiten. De commissies dienen mede ter ondersteuning van de diverse portefeuilles van het bestuur en ter ondersteuning van de bureaumanager.

ARS kent de navolgende werkgroepen en commissies:

Academie

Werving en toelating

PR

Tentoonstellingen

Discours

Redactie ARS-bulletin

Tuinploeg

Geschiedenis ARS/Collectie

YoungstARS

Talentenklas

ARS bibliotheek

Gedacht wordt aan de oprichting van een werkgroep Gebouw.

10.4 Vrijwilligers

ARS kent, buiten het bestuur, relatief veel vrijwilligers, ongeveer 80. 70% procent is lid van de Vereniging, 30% is geen lid en dus 'echt' vrijwilliger. De meeste vrijwilligers zijn actief in de commissies van ARS. De vrijwilligers ontvangen geen vergoeding.

Zo is er een tuinploeg die de tuin en binnenplaats onderhoudt. De ploeg bestaat uit twee leden en een vrijwilliger.

ARS heeft in 2017 een 'bibliotheekje' opgezet om de veel geraadpleegde literatuur voor cursisten steeds beschikbaar te hebben. De collectie wordt onderhouden door een vrijwilliger en een lid van ARS.

10.5 Externe uitvoerders

De financiële administratie wordt uitgevoerd door bureau Zirkzee.

De volgende werkzaamheden zijn ook uitbesteed aan externen: schoonmaken gebouw en verrichten van kleine klusjes.

10.6 Relatie met de gemeente Leiden en fondsen

ARS ontvangt jaarlijks een vaste subsidie van de gemeente en daarnaast projectsubsidies voor Young stARS en Talentenklas van de gemeente en fondsen.

De gemeente is eigenaar van het pand, waarin ARS is gehuisvest. Het bestuur is in overleg met de gemeente over het huurcontract voor het pand.

Beheer, onderhoud en restauratie van het pand zijn continu punt van overleg met de gemeente.

Om de in dit plan genoemde ambities te realiseren is samenwerking met de gemeente en steun van fondsen onontbeerlijk. We zullen de komende periode mogelijkheden daarvoor verder onderzoeken.